

Programmabegroting 2026-2029 - integraal na besluitvorming

3.1 Economie, werk en onderwijs

Ambitie

De gemeente Gouda streeft naar een vitale Goudse economie en een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, inclusief een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Bedrijven, onderwijs en overheid (triple helix) maken zich sterk voor Leven Lang Ontwikkelen, waaronder meer hoger onderwijs in Midden-Holland. Samenwerking zorgt voor innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in de zorg en bij bodemdaling, transport en logistiek. De relatie van mens met technologie is daarin de rode draad.

Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle kinderen op basis-, voortgezet en speciaal (voortgezet) onderwijs in Gouda en sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt om gelijke kansen te creëren. En actief werk maken van het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Uitvoeren Economische Agenda

Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de Economische Agenda 2025 - 2030 en wordt de regionale triple helix innovatieprojectenagenda voortgezet. Daarnaast wordt gewerkt aan acties uit het meerjarenprogramma binnenstad en het horecaconvenant.

2) Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen, inclusief groene schoolpleinen.

3) Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

Sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt en kansengelijkheid wordt bevorderd door het beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden. Daarom wordt ingezet op het terugdringen van laaggeletterdheid.

4) Doorontwikkelen Campus Gouda

Via Campus Gouda hoger onderwijs duurzaam aan Midden-Holland verbinden in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties. Er wordt een bijdrage geleverd aan Leven Lang Ontwikkelen in de regio met een krachtig mbo en techniekonderwijs.

5) Terugdringen jeugdwerkloosheid

Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de periode 2022-2026 met 50 personen tot 209 jongeren (februari 2022: 259 jongeren) door een sluitende aanpak.

3.1.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Uitvoeren Economische Agenda

- Inzetten op aantrekkelijke werklocaties. Bijvoorbeeld met de 'schuifpuzzel' op Kromme Gouwe en Goudse Poort en het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe kantoren in de Spoorzone en de binnenstad (in lijn met de regionale Kantorenstrategie). Met regiogemeenten toewerken naar een gezamenlijk regionaal Omgevingsprogramma werklocaties.
- Ondersteunen van ondernemers richting een circulaire economie. Bijvoorbeeld door het uit te werken uitvoeringsprogramma circulaire economie en de inzet met het Groene Hart, ondersteuning van het Servicepunt Energietransitie Bedrijven en het opstellen van een integrale routekaart voor verduurzaming van bedrijventerreinen.
- Samen met regio Midden-Holland versterken van het imago Custom Made in Midden-Holland door ondernemers en sectoren (vooral technische maakindustrie) zichtbaar te maken en regionale samenwerking te bevorderen.
- Via accountmanagement en het organiseren van netwerkevenementen (zoals StartUp Gouda, ondernemersontbijt en bedrijvendag) stimuleren en ondersteunen van diverse ondernemersgroepen. Denk hierbij aan starters, innovatieve maakbedrijven en het grootbedrijf op diverse vlakken: communicatie en kennisdeling, netwerken, weerbaarheid, verduurzaming en starten in Gouda.
- Evalueren van het OndernemersFonds Gouda vanwege einde looptijd van het convenant eind 2026.

Doelstelling 2: Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

- Uitvoeren van het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 1e tranche Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020-2024 en 2e tranche IHP 2026-2030.
- Realisatie en oplevering van Integraal Kind Centrum De Ontdekkingsreizigers in Westergouwe.
- Inzetten op subsidiemogelijkheden, zoals in het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting van OCW en een pilot met alternatieve financiering binnen IHP2. En inzet op herontwikkeling van vrijvallende locaties.
- Waarborgen onderwijshuisvesting Internationale Schakelklas (ISK) en nieuwkomersonderwijs, met inzet op regionale solidariteit.
- Onderhouden en in stand houden van bruikleenscholen met actuele Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOPs).

Doelstelling 3: Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

- Samen met het onderwijs en de Gelijke Kansenalliantie de Goudse Onderwijsagenda blijven uitvoeren.
- Voortzetten van lessen in taal, rekenen en digitale vaardigheden om basisvaardigheden van Gouwenars te bevorderen. Voor moeilijk bereikbare inwoners is er via het taalhuis camouflageaanbod, waarmee laagdrempelig aangesloten wordt bij de leefwereld van inwoners. Bijvoorbeeld via Grip op Geld of cursussen via werkgevers. Ontwikkelen van een leven lang ontwikkelen (LLO)-collectief voor taal en geletterdheid.
- Verkennen of het concept familieschool passend is in het Goudse onderwijs. Dit gebeurt op basis van bevindingen van de pilot in Goverwelle, in samenwerking met drie basisscholen en de Brede School.
- Inzetten op een meer integrale aanpak van basisvaardigheden, waarbij oog is voor (signaleren en verwijzen) problemen met basisvaardigheden in bijvoorbeeld de aanpak schulden, armoede en re-integratie.
- Inzetten op signaleren van lage basisvaardigheden en doorverwijzen door professionals in onderwijs en kinderopvang via de gezinsaanpak. In samenwerking met de bibliotheek en Brede School/VvE-punt.
- Stimuleren van leven lang ontwikkelen, digitalisering en techniek, in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door in te zetten op de doorlopende leerlijn techniek via Sterk Techniekonderwijs (STO) en Techkwadraat subsidies, met een belangrijke rol voor de Techniekwerkplaats.

Doelstelling 4: Doorontwikkelen Campus Gouda

- Bestendigen living lab zorg & technologie vanuit een fysiek en mobiel lab (zorg) en uitbreiden partners living lab bodem & technologie in samenwerking met het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF) en de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH).
- Doorontwikkelen innovatiecyclus op gebied van zorg & technologie, bodem & technologie en logistiek & technologie door uitvoering innovatietrajecten en challenges.
- Verbreden en doorontwikkelen LLO-aanbod Campus Gouda, met mbo-, hbo- en (werkveld)partners.
- Continuëren van samenwerking met regio, provincie en Economic Board Zuid-Holland rondom Human Capital Agenda middels het nieuwe deelakkoord (2025-2027). Daarnaast het versterken van de koppeling van de Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's) met maatschappelijke vraagstukken.
- Toewerken naar een abonnementenmodel Campus Gouda dat op termijn de financiële lasten gelijkmatig verdeelt tussen bedrijfsleven, onderwijs en lokale overheden (regio).

Doelstelling 5: Terugdringen jeugdwerkloosheid

- Implementeren en uitvoeren van de nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk', die als doel heeft om jongeren beter te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en het behouden van werk.
- Uitvoering van een gezamenlijk regionaal programma (voorheen genaamd: VSV programma) gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en de overgang van school naar duurzaam werk. Doorstroompunten bieden jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar begeleiding terug naar school of naar werk. Dit gebeurt samen met nazorg naar werk vanuit scholen en preventieve begeleiding naar werk vanuit werk en inkomen.

- Versterken van de samenwerking met (arbeidsmarkt)partners in het nieuwe VSV programma, voortvloeiend uit de nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk'.
- Dienstverlening aan jongeren implementeren in het nieuw te ontwikkelen regionale werkcentrum.

3.1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland dragen bij aan het vestigingsklimaat en versterken het economisch profiel van de regio. In 2026 wordt o.a. ingezet op: samenwerking met ondernemers en terreinbeheerders, ondersteuning van natuureducatie en participatieprojecten en op professionalisering van vrijwilligerswerk, wat bijdraagt aan werkervaring en sociale cohesie. Daarnaast wordt in 2026 ingezet op het versterken van de samenwerking met onderwijsinstellingen, bewonersplatforms en maatschappelijke organisaties. Via excursies, informatieavonden en participatiegroepen wordt kennisdeling gestimuleerd en bewustwording over natuur en duurzaamheid vergroot.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgelden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

3.1.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Uitvoeren Economische Agenda	Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de uitvoering van prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024 en de regionale innovatieprojectenagenda	Aantal vestigingen per sector (top 5)	(CBS, Vestigingen van bedrijven; bedrijfstak, gemeente) https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/81575NED/table
Uitvoeren Economische Agenda	Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de uitvoering van prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024 en de regionale innovatieprojectenagenda	Banen naar sector (top 5)	(Landelijk InformatieSysteem Arbeidsplaatsen (LISA), bewerkt door gemeente Gouda)
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen	Energieverbruik onderwijs	(Regionale Klimaatmonitor, Energieverbruik naar maatschappelijke sector) https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/publiciedienstverlening
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen	CO2-uitstoot onderwijs	(Regionale Klimaatmonitor, Rapportage CO2-uitstoot) https://klimaatmonitor.databank.nl/content/co2-uitstoot
Terugdringen laaggeletterdheid	Het terugdringen van laaggeletterdheid. Het bevorderen van kansengelijkheid door sterk onderwijs ontwikkeling van de basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden.	Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) heeft gevolgd	Gemeente Gouda, sociaal domein
Doorontwikkelen Campus Gouda	Via Campus Gouda hoger onderwijs duurzaam aan Midden-Holland verbinden in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties.	Aantal studenten	Gemeente Gouda, Campus Gouda
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de periode 2022-2026 met 50 personen tot 209 jongeren (februari 2022: 259 jongeren) door een sluitende aanpak.	Aantal jongeren zonder werk tot 27 jaar	UWV

3.1.4 Wat gaat het kosten?

3.1.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	28.827	29.800	29.469	29.711
Baten	-9.212	-9.314	-8.650	-8.650
Saldo van baten en lasten	19.615	20.486	20.818	21.061
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-400	-350	-350	-271
Gerealiseerd resultaat	19.214	20.136	20.468	20.790

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	19.086	19.817	19.816	19.963
Autonome en administratieve ontwikkeling	-284	-94	240	532
Kadernota	384	384	384	280
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	29	29	29	15
Totaal	19.214	20.136	20.468	20.790

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
2.4 Economische havens en waterwegen	1.917	2.091	2.146	2.141
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	286	285	284	268
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	186	186	186	186
3.4 Economische promotie	1.563	1.559	1.559	1.591
4.2 Onderwijshuisvesting	10.794	11.083	11.224	11.573
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.869	5.281	5.419	5.301
Totaal	19.615	20.486	20.818	21.061

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

Gouda wil in 2040 CO₂-neutraal zijn en in 2050 moet de leefomgeving bestand zijn tegen klimaatveranderingen. Deze ambitie om Gouda duurzaam door te geven aan de volgende generaties, is vertaald in het Duurzaamheidsplan. Dit gaat over de thema's energietransitie, duurzame mobiliteit, verduurzaming lokale economie en het gemeentelijk vastgoed.

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven door te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Een speerpunt komende periode is het klimaatbestendig inrichten van de gemeente, door onder andere verdere vergroening en goede afwatering, afgestemd op de bodemgesteldheid. Kwalitatief groen met een hoge biodiversiteit en ruimte voor water maakt de stad leefbaar en aantrekkelijk voor mens en dier.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen en toekomstbestendige bomen. Ook het inzetten op vasthouden, hergebruiken, infiltreren en vertraagd afvoeren van hemelwater helpt hierbij.

2) Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

De gemeente zet zich in voor een groener Gouda. Het bestaande groen krijgt gaandeweg meer kwaliteit, met kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente gaat door met het verbinden en uitbreiden van groene structuren.

3) Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

Extra impuls geven aan het verduurzamen van huizen en gebouwen om zoveel mogelijk energie te besparen. Het ontzorgen van inwoners en bedrijven en de opwek van duurzame energie stimuleren. Met aandacht voor gebouwbewonende diersoorten.

4) Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en blijft investeren in de verduurzaming van haar vastgoed, maar neemt wel meer tijd voor de uitvoering. Vanwege de druk op de gemeentelijke financiën in de komende jaren is de investering uitgesmeerd over een langere periode. Dat betekent dat de doelstelling om in 2030 tenminste 55% CO₂ te reduceren later in de tijd wordt gerealiseerd. Naast de verduurzaming neemt de gemeente maatregelen om de toegankelijkheid van de gemeentelijke gebouwen in de komende twee jaar te verbeteren.

5) Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

Integraal en duurzaam investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de inrichting van de openbare ruimte. Ook de inzet voor de aanpak van de problematiek van bodemdaling wordt voortgezet. Beperken geluidshinder en verbeteren van de luchtkwaliteit vallen hier ook onder.